

'Tarım Aydınlatıcıları'

Автор(и): Растителна защита ; гл. ас. д-р Иван Алексиев, от ИРГР в Садово; доц. д-р Катя Узунджалиева, ИРГР
– Садово

Дата: 01.11.2020 Брой: 11/2020

1 Kasım'da Ulusal Uyanış Günü'nü kutluyoruz. Bu günde, ortak iyilik adına bilginin kapılarını açan tüm aydınların çalışmalarına saygılarımızı sunuyoruz. Bulgaristan'da tarım biliminin kuruluşunda da, tam 140 yıl öncesinden, asil bir davaya adanmışlığın ateşini keşfedeceğiz. Kaliteli eğitimin gerekliliğini fark eden ve büyük emek ve çabayla ilerlemeye devam eden tüm uyanış öncülerine teşekkür ederiz!

Ulusal Uyanış Günü'nde, zamanı geri sararak, Bulgar aydınlarının çalışmalarının ülkemizde tarım biliminin oluşumunda da bulunabileceğini hatırlatacağız. Tarım Akademisi'ne göre, daha 1853 yılında Nikola İkonoviç – Jerevneli, tarım üzerine ilk kitabı yayınlayarak ülkede tarım literatürünün temellerini atmıştır. Mesleği ve ruhu

öğretmen olan İkonomoviç, 19. yüzyılın başında Bulgaristan'da tarımın gelişimi için ana yönleri sistematize etmeyi başarmıştır.

Biraz sonra, 1888'de Georgi Zlatarski ve Nikola Lazarov, ortaokulun alt sınıfları için 298 şekille resimlendirilmiş bir zooloji ders kitabı – “Hayvanlar”ı yayınlama zor görevinin üstesinden gelmişlerdir. Ve 1894 tarihli çiftçilik ders kitabında (Çiftçilik Ders Kitabı – Ev ve Tarla Bahçeciliği, İpekböcekçiliği, Arıcılık, Kümes Hayvancılığı ve Hayvancılık) Dimitar Popov, tarım, bahçecilik, arıcılık ve ipekböcekçiliğine olan sevginin teşvik edilmesi ve yayılması gerektiğini yazmıştır.

Bulgaristan'da 140 yıllık tarım bilimi

Belki çok az kişi biliyordur ama tarihsel olarak Bulgaristan'ın tarım bilimi, dünyadaki ilklerden biri olarak başlamıştır. 1835'te araştırmacı Boussingault Fransa'da ilk tarımsal deneme istasyonunu kurmuş, onun örneğini 1843'te İngiltere, 1847'de İsveç'teki ünlü Svalöv Deneme İstasyonu ve 1852'de Almanya izlemiştir. Yüz kırk yıl önce, 1882'de, seçkin Bulgar Ulusal Uyanış figürü Dimitar Naumov'un muazzam çabaları sonucunda, Sadovo'da yeni inşa edilen tarım okulunda örnek, iyi donanımlı, gösteri niteliğinde bir çiftlik kurulması yerine, ilk deneme tarlası oluşturulmuş ve böylece Bulgaristan'da tarım biliminin başlangıcı atılmıştır. Filibe'deki bölge yönetimi, Sadovo'da, o zamanlar "hizmetler" olarak adlandırılan, araştırma ve eğitim faaliyetleri için zamanının iyi donanımlı laboratuvarlarına sahip bir Deneme (test) Alanı kurulmasını onaylamıştır. Şimdi hayal etmek zor, ancak Osmanlı egemenliğinden kurtuluşumuzdan sadece birkaç yıl sonra, hala "Doğu Rumeli"de, eğitimlerini "yurtdışında" tamamlamış ve "modern tarımın" ne olduğunu görmüş birkaç aydın, ilerici insan, genç tarım devletimizin aydınlanmaya ve gelişmeye ihtiyacı olduğuna karar vermiştir. Bu nedenle, koşullarımız altında neyin daha uygun olduğunu ve çiftçilerimiz için neyin daha iyi olduğunu inceleyip doğrulayabilecekleri bir deneme alanı yaratmışlardır. Ayrıca, "keşiflerini" ve birikmiş deneyimlerini yaygınlaştırmak için yayın faaliyetleri düzenlemişlerdir. "Sadovo" dergisi, 19. yüzyılın sonunda topraklarımızda ortaya çıkan ilk tarım yayınlarından biridir.

Bulgaristan'daki ilk tarımsal deneme istasyonu, 1902'de Sadovo'da, tarım biliminin ana alanlarının gelişiminde temel bir rol oynayan olağanüstü araştırmacı Konstantin Malkov tarafından kurulmuştur: bitki genetik kaynakları, ıslah, tohum üretimi ve bitki koruma.

Tarımda büyük Bulgarlar

Konstantin Malkov

Konstantin Malkov, 1873'te Makedonya'da (şimdi Kuzey Makedonya) asi dağ kasabası Kruşevo'nun Bulgar mahallesinde doğmuştur. Ailesi, Orahaniye'ye (Botevgrad) taşınmıştır. Sadovo'daki Devlet Orta Tarım Okulu'nda öğrenim görmüştür. Yüksek tarım eğitimini Almanya'nın Halle kentinde tamamlamıştır. Göttingen'de deneysel çalışma ve Berlin'de kültür bitkileri hastalıkları üzerine uzmanlaşmıştır. Bulgaristan'a döndükten sonra, Pleven'deki Devlet Orta Bağcılık ve Tarım Okulu'nda, Ruse'deki "Örnek Çiftlik" Orta Tarım Okulu'nda ve Sadovo'daki Devlet Orta Tarım Okulu'nda öğretmenlik yapmıştır. Malkov, okuldaki küçük deneme tarlasının, Avrupa'da gördüğü gibi bir Tarım Deneme İstasyonu'na dönüştürülmesi fikrini burada geliştirmiştir. Belirli zorluklardan sonra, 27 Ağustos 1901'de Ticaret ve Tarım Bakanlığı'nın 838 sayılı Emri ile istasyonun müdürü olarak atanmıştır. Böylece, 120 yıl önce, Eylül 1902'de, Devlet Tarım Deneme İstasyonu Sadovo, tarım ürünlerini

niceliksel ve niteliksel olarak iyileştirmek ve kültür bitkilerinin hastalıklarını ve zararlılarını incelemek göreviyle resmen açılmıştır.

Konstantin Malkov, nesiller boyu ziraat mühendisi ve araştırmacıya son derece değerli çalışmalar miras bırakmıştır: Bulgar buğdaylarının sınıflandırılması; güney ürünlerini, özellikle pamuğu incelemiştir; zamanı için kültür bitkilerinin hastalık ve zararlıları üzerine geniş çaplı araştırmalar yapmış, bilim için daha önce bilinmeyen bu bitkilerin yeni hastalıklarını keşfetmiştir. Kısa ama son derece verimli yaşamı boyunca bilim insanı, tarım bilimiyle ilgili 273 çalışma yayınlamıştır. Özgün bilimsel eserler, Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü'nün (BGKE) uzmanlaşmış kütüphanesinde korunmaktadır.

Akad. Pavel Popov

Kaderin bir cilvesi olarak, 120 yıl önce, Sadovo'daki Devlet Tarım Deneme İstasyonu'nun açıldığı 1902 yılında, onun en seçkin gelecek temsilcilerinden biri, Bulgaristan'daki tarım biliminin önde gelen isimlerinden biri – Akad. Pavel Popov – doğmuştur. 1928'de Sadovo'da çalışmaya başlayarak, istasyonun araştırma sürecinde kesintisiz ilerleme ve buğday ıslahı ile ülkemiz için önemli diğer birçok ürünün sorunlarıyla ilgilenen hayati bir birim olarak pekişmesiyle ayırt edilen bir gelişim dönemine katılmıştır. Akad. P. Popov, Sadovo'da en büyük uluslararası otoriteyle çalışan bilim insanıydı; takipçilerinin hepsinin gurur duyduğu bir düşünce okulu yaratan adamdı. Hiçbir zaman Müdür olmamasına rağmen, Sadovo'daki tarım biliminin şanlı tarihinde en derin izi bırakmıştır. Katılımıyla 67 buğday, biber, yer fıstığı, haşhaş, susam ve diğerleri çeşidi yaratılmıştır. Bulgaristan'da buğday ıslahını dünya

seviyesine getirmiş ve 750'den fazla bilimsel ve popüler-bilimsel makale yazmıştır. Onun sözleri şöyledir:

"Sadovo, Bulgaristan'ın ziraat biliminde öncü olarak kabul edilebilir ve Bulgar tarım biliminin anıt kenti olmayı hak etmektedir."

**Makale 01.11.2022 tarihinde güncellenmiştir.*